

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/25/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8416203597
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8416203597.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci X. C., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX/XX, H. Y., toho času bytom E. 2, U., občianky SR, zastúpenej JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom so sídlom Tomášikova 50/D, Bratislava proti B. C., rod. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX/XX, H. Y., občanovi SR, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom J. C., nar. XX.XX.XXXX, Z. C., nar. XX.XX.XXXX, L. C., nar. XX.XX.XXXX, O. C., nar. XX.XX.XXXX a L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 6P/93/2016-58 zo dňa 01.03.2017 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch I., II. a IV.

o d ô v o d n e n i e :

Predmet konania, argumentácia účastníkov konania

1. Predmetom konania je zmena rozhodnutia Okresného súdu Poprad č.k. 15P/406/2012-38 zo dňa 24.04.2013, pokiaľ ním bolo rozhodnuté o výživnom na mal. U. a to zvýšenie výživného zo strany otca. D. navrhla zvýšiť výživné na maloleté dieťa tvrdiac, že došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa, naposledy bolo výživné určené v roku 2012. Maloletá sa stala žiačkou základnej školy poukazujúc na odôvodnené potreby mal. Karin súvisiace s jej výživou.

2. Otec vo svojej vo svojej procesnej obrane uvádzal, že so zvýšením výživného nesúhlasí. Poukazoval na to, že výživné platí aj pre maloletú staršiu dcéru vo výške 110,- Eur, nedošlo k vyrovnaniu bezpodielového spoluvlastníctva rodičov.(ďalej len „BSM“)

Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Poprad rozsudkom č.k 15P/239/2016-42 zo dňa 25. apríla 2017 rozhodol tak, že: „I. Mení sa rozsudok Okresného súdu Poprad č.k. 15P/406/2012-38 zo dňa 24.04.2013, pokiaľ ním bolo rozhodnuté o výživnom na mal. Karin tak, že toto výživné sa zo strany otca zvyšuje zo sumy 90 eur mesačne na sumu 110,- Eur mesačne počnúc dňom 01.09.2016, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. II. Zostalé výživné od 01.09.2016 do 30.04.2017 v sume 13,- Eur je otec povinný uhradiť v 20-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. III. V prevyšujúcej časti súd zamieta. IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania“.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 15P/406/2012-38 zo dňa 14.04.2013 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na

výživu mal. Annamárie sumou 110,- Eur a na výživu mal. Karin sumou 90,- Eur mesačne. V čase predchádzajúceho konania matka pracovala ako zdravotná sestra s príjmom 500,- Eur mesačne, otec bol SZČO so zárobkom 900,- Eur v hrubom, mal. U. navštevovala MŠ.

5. V súčasnosti mal. U. od 01.09.2016 navštevuje 1.ročník ZŠ. Na strane dieťaťa sa zmenil charakter potrieb, zvýšili sa výdavky na zakúpenie školských potrieb, pomôcok, dieťa navštevuje krúžky, za ktoré matka hradí cca 50 eur polročne. Dieťa je zdravé, zvýšené výdaje naň nie sú. Podľa opisu mzdového listu matka dosahuje priemerný mesačný zárobok do 700,- Eur. Otec je živnostník, za r.2016 základ dane činil 2.995,- Eur.

6. Prijal právny záver, že od poslednej úpravy výživného, ktoré bolo dohodnuté rodičmi možno mať za dôvodné splnenie podmienok pre zmenu výživného zo strany otca. Výživné zvýšil od 01.09.2016 do budúca.

7. Poukázal na ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 3, 5, § 78 ods. 1, 3, § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného nesporného poriadku.

Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

9. Proti rozsudku podal odvolanie otec. Podľa jeho názoru súd neprihliadol na plnenie výživného pre druhú dcéru N. vo výške 110,- Eur, pri určovaní výživného sa dohodol s matkou vo viere, že sa dohodnú aj na vyporiadaní. Neuviedol také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali podstatnú zmenu pomerov, ktorá by ich BSM čo sa nestalo. Matka býva v byte, ktorý nie je vysporiadaný, on platí na nájom bytu 320,- Eur a býva v podnájme. Navrhol zrušiť rozsudok a ponechať výživné vo výške 90,- Eur.

10. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

11. Kolízny opatrovník navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny.

Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch (s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu matky v prevyšujúcej časti) je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/ 2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) s výnimkou zamietnutia návrhu matky v prevyšujúcej časti. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z.).

13. Otec v podanom odvolaní namieta, že súd prvej inštancie neprihliadol na platenie výživného pre maloletú dcéru staršiu Annamáriu vo výške 110,- Eur, k tomu že doposiaľ nedošlo k vyrovnaniu BSM rodičov.

14. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine a ustanovenie § 121 zákona č. 161/ 2015 Z.z Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Vychádzajúc z ustanovenia § 121 CMP je možná zmenu rozsudku o výžive ak sa zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného.

15. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. zákona o rodine (ďalej len „ZoR“) pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihladne na vývoj životných nákladov.

16. Zákon o rodine v ustanovení § 78 ods. 1 vymedzuje kritériá, ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami.

17. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Správne a citlivo súd pristúpil k porovnávaniu pomerov a vyhodnotil relevantnosť zmeny preukázaných nových pomerov. Pristúpil k vykonaniu potrebných zistení ohľadne pomerov v čase pôvodného rozhodnutia súdu, ktorým bola schválená uzavretá rodičovská dohoda a teda zisťoval minulý stav.

18. Otec v podanom odvolaní namieta, že súd dospel k nesprávnemu záveru o výške výživného. Súd prvej inštancie zohľadnil pri určovaní výšky výživného pre maloletú Karin aj plnenie otca vo výške 110,- Eur na staršiu dcéru. Vo vzťahu k námietke o nevyporiadaní BSM rodičov je potrebné poznamenať, že vyporiadanie resp. nevyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v dôsledku ktorého majetok tvoriaci BSM nie vyrovnaný, jeden z rodičov užíva tento majetok vo väčšom rozsahu, prípadne spláca spoločné dlhy nemôže byť na ťarchu maloletého dieťaťa, pretože záujem maloletého dieťaťa má vždy prednosť pred vyporiadaním majetkových pomerov manželmi, resp. rodičmi.

19. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie a poukazuje na fakt, že k inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. Nesporným je fakt, že s narastajúcim vekom rastom a vývojom maloletého dieťaťa narastajú aj výdavky na neho.

20. Pri určení výšky výživného sa prihlada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Samozrejme s prihladnutím na predpoklady na strane rodičov. Rozsah a charakter potrieb mal. detí bol matkou tvrdený a preukázaný. Výdaje na mal. Karin zodpovedajú jeho veku a potrebám ktoré prináša súčasná doba. Súd starostlivosti o maloleté deti správne vyhodnotil oprávnenosť a odôvodnenosť potrieb v čase rozhodovania a priznal im správnu relevantnosť pri posudzovaní kritérií rozhodných pre zmenu výživného. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé, alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. V tejto súvislosti ešte prichodí poznamenať, že pri skúmaní oprávnených potrieb maloletého dieťaťa je potrebné a nutné vziať do úvahy nielen potreby obvyklé, pravidelne sa vyskytujúce, ale aj potreby, ktoré sa vyskytujú len niekedy, napríklad v dobe letných prázdnin. Účelom výživného je uhrádzať nielen priebežne sa vyskytujúce bežné potreby, ale všetky potreby prospešné pre všestranný vývoj detí, teda i potreby vyskytujúce sa nepravidelne za dlhšie obdobie. K týmto odôvodneným potrebám sa musí prihliadať pri určovaní výšky výživného. V zmysle § 28 Zákona o rodine je súčasťou

rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v § 62 ods. 2 Zákona o rodine, pričom povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť k všetkým dôležitým okolnostiam, u každého rodiča zvlášť, prihliadnuť na vek, vyspelosť dieťaťa, prihliadnuť na nevyhnutné potreby a potreby, ktoré sú nad rámec bežných potrieb, náklady ktoré súvisia so zdravotným stavom maloletých detí.

21. Ochrana práv dieťaťa zahŕňa zo strany rodičov zaistenie podmienok materiálnej a nemateriálnej povahy k tomu, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti k jeho uplatneniu v spoločnosti. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tieto sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom, podľa kritérií uvedených v ust. § 75 ods. 1 ZoR. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb, pričom zákon nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča, alebo potreby iné.

22. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Súd správne prihliadol na to, že matka sa osobne o maloletú stará, zabezpečuje bývanie, stará sa o spoločnú domácnosť. Pretože plnením výživného je aj osobná starostlivosť, poskytovanie bývania. Maloleté dieťa je ešte vo veku, ktorý vyžaduje ešte podiel osobnej starostlivosti matky, na čo sa musí prihliadnuť v rámci plnenia vyživovacej povinnosti zo strany matky. Matka teda svoju vyživovaciu povinnosť plní aj formou osobnej starostlivosti.

23. Správny bol postup súdu prvej inštancie pokiaľ považoval zmenu pomerov za relevantnú, vzhľadom na zistený skutočný stav. Prijatý právny záver o preukázateľnej zmene pomerov, ktorá spôsobuje zmenu rozsahu vyživovacej povinnosti je správny.

24. Odvolacie námietky otca nespochybnili vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol s poukazom na ustanovenie § 52 a §57 zákona č. 161/ 2015 Z. z Civilný mimosporový poriadok , podľa ktorého sa o trovách konania rozhoduje len na návrh. Návrh zo strany účastníkov konania na priznanie trov konania nebol podaný. Žiadnemu z účastníkov tak nepriznal odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania.

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 :0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).